

Truman

Un relat de: [M.Victòria Lovaina Ruiz](#)

—Truman!!!

—On ets gat fastigós? Gat vell i xacrat!!!

—Truman!!! On ets!!! Torna!!! Vull veure la teva pell maleïda!!!

I després dels crits, l'home torna a la taula on la seva vella màquina d'escriure s'enfonsa entre fulls de paper, al costat d'un telèfon emmudit, de restes de menjar, de plats, de coberts, de bosses mig esventrades i de joguines inservibles. Tot plegat són morts vivents a casa de Henry Dawson. L'home tecleja durant una estona incalculable i a mesura que ho fa, la vella Olivetti escup fulls i fulls de paper que s'escampen aquí i allà, en un ordre que només té sentit dins el cap Dawson, fins que aquest torna a cridar embogit a peu dret, com si de cop l'ombra del gat li hagués travessat de nou la memòria:

—Truman!!! Et trobaré i serà el teu final !!!

I és llavors que Henry Dawson s'abraona amb força contra el balancí, traient la roba que s'hi amuntega i l'escampa per terra on es barreja amb altres draps i estris de cuina i plats bruts. I després, com impulsat per una vitalitat desconeguda i amb un ofec que li talla l'aire s'agafa als braços del balancí, envermellit de còlera i impotència i llavors torna a cridar, però ja amb una veu afeblida:

—No hi ets!!! Gat imbècil!!!! No hi ets!

I mentre recobra la respiració, allunyant-se ja del balancí, del qual no treu la vista, hi apareix de sobte la figura de la seva mare, una dona polida, com si s'acabés de dutxar amb aigua de colònia i encara conservés la fesomia de deu anys enrera, quan era viva i capaç d'escampar la seva naturalesa afectuosa per les quatre parets d'aquella casa. Ara, mirant-la, es podria dir que encara vol controlar la vida després de la seva mort.

—Henry, que et passa fill? —li diu amb una veu tan vibrant com la campana menuda de l'ermita de la Vall d'Orson els matins de diumenge, quan els pescadors s'acosten al riu i els sons de la campana i de l'aigua formen una sola melodia.

Henry Dawson, atordit per la visió, tal vegada espantat, però amb una mirada que de sobte recupera la llum de la joventut perduda, l'observa i li diu agenollant-se als seus peus i somicant davant el balancí:

—Ho he fet bé, mare, oi que ho he fet bé? —diu amb una veu estafeta i infantil, tornant a un temps llunyà— Com tu vas dir-me, com tu vas dir-me, he portat tots els plats, tots, i les culleres, ho veus... El món és ple de culleres i d'olles i de paelles, arreu, arreu hi és tot, mare, com petits tresors que la gent llença, però jo ho he portat, aquí ho tens, tot és aquí perquè no t'enfadis, perquè no et falti de res. —I mentre ho diu assenyala la taula, el terra, les cadires plenes de plats, uns amb restes de menjar, altres simplement esquerdats. Pensa llavors que fa dies que no surt de casa, que ara ja potser li convé fer un tomb per veure què hi troba, de vegades té sort i troba coses.

—Ho he fet bé, oi mare? Ho he fet bé, ho he portat tot. Ni pots imaginar les coses que la gent llença. Diques que sí, que havien de fer-se així les coses i així ho vaig fer. Ara ja només em cal endreçar-ho tot.

—Sí fill, és clar que sí, no s'ha de llençar res, no som rics, Henry, no som rics. Els objectes som com nosaltres mateixos, són la nostra ànima, els objectes i nosaltres som un tot, oi que sí? Sense ells no som res perquè són ells els que ens ajuden a viure. Que mai no et falti de res, Henry. Recordes? Mai no ens va faltar de res, mai, i tot ha de seguir així.

—Mare —torna Henry després d'un breu silenci en què observa la fesomia de la seva mare—, has vist en Truman?

—Per què vols veure el gat, Henry? Ja saps que a mi no m'agraden els gats. Recordes l'al·lèrgia? El pèl de gat s'enreda en els pulmons com els vells records d'aquesta casa i t'ofega, t'ofega fins causar-te la mort, o potser ja no ho recordes? Mata'l, Henry, mata'l. Ell em va matar a mi i a tu t'està matant des del primer dia, no ho veus? No sents la mort que aquest gat escampa per la casa?

—Truman no, mare, Truman és incapaç de causar la mort de ningú. Són els homes els que causen la mort, no pas els gats. Era el gat de la Lucy i la Lucy no et volia cap mal, ni a tu ni a mi. Recordes, mare, quan vaig trobar el gat?

—No, Henry —afirma la mare seriosa—, el gat em fa venir al·lèrgia, sempre t'ho vaig dir, però tu vas permetre la nena tenir l'animal a casa, tu li vas permetre i has continuat amb ell. Llença'l al riu, fes-ho! Allibera't, Henry! Fes-ho ja!

—Però era de la Lucy, mare, la teva néta.

—No, Henry Dawson! —Afirma amb veu severa la mare.

—Mare, el gat no va tenir la culpa de res! El gat, no.

I plorant, en Henry s'allunya del balancí a la vegada que la silueta de la mare es difumina i llavors ell dóna una puntada de peu a uns draps de terra i s'acosta fins la taula on ara ha aparegut la seva filla, una nena de deu anys de rostre pigat i riella estrident. És allà, asseguda, jugant amb una nina de cara esquerdada i cabell embullat.

—Pare, has trobat el gat?

—Lucy!

Henry Dawson s'acosta a la seva filla, s'abracen i tots dos juguen amb la nina, i riuen mentre el balancí es belluga endavant i endarrera, mogut per una força invisible.

—Com estàs filla? Has vist quantes nines t'he portat? El món és ple de nines, ple, i la gent se'n desfà com si els fessin nosa.

—Molt bé, pare, però vull veure Truman? On és Truman?

—Truman!!! —Crida la noia esquerdant el buit d'aquella casa.

—Oblida't de Truman i explica'm coses, com és que fa tant que no em véns a veure?

—Ai, pare, estic bé, sempre preguntant coses, no te'n refies de mi, oi? Mai no te n'has refiat, mai?

—Lucy, no t'enfadis, no m'ho expliquis si no vols. Juga, ara, juguem una estona com havíem fet tantes vegades, ho recordes?

—Sí, pare, fins aquell dia que tornàvem del teatre amb la mare i vam trobar Truman. Ho recordes?

I llavors Henry Dawson rememora aquell dia que van trobar el gat, aquell vespre de l'estrena. Encara ressonen els aplaudiments en el seu cervell, encara l'abraçada del director. La darrera estrena. Després van oblidar-se d'ell, com si mai no hagués existit i la seva vida s'hagués fos entre deixalles. El dia de l'estrena la nevada havia colgat aquell gat menut. Va ser ella qui el va veure primer, la Lucy, i ell qui va embolicar-lo amb la seva bufanda grisa.

—Algú se l'ha volgut treure de sobre—va dir Henry Dawson llavors—algú el volia mort, pobra bèstia.

I per això se'l van endur a casa, per salvar-lo del fred i la tremolor. I ara pare i filla continuen jugant amb la nina i després fan córrer un cotxet de llauna amunt i avall del menjador mentre el balancí es belluga lent i immutable.

Rialles i abraçades entre pare i filla, rialles i abraçades mentre la figura de la Lucy es difumina i desapareix del tot. Aleshores en l'angle oposat del menjador i entre munts de roba vella, apareix la Clara Dawson, qui havia estat la seva dona.

—Què fas Henry? Ara jugues amb la nena, ara?

—Clara, Clara!

Henry Dawson s'acosta fins al racó del menjador on hi ha amuntegada la roba i unes maletes esventrades.

—Clara, tinc per a tu la millor roba, la millor, mira-la.

I és llavors que escampa pel menjador robes velles, llençols ratats, vestits que un dia havien estat nous, com si representés de sobte l'escena d'una obra caduca.

—Mira, Clara, mira, per quan tornis, ho tinc tot, tot!!! Quan tornis, no et faltarà de res. He fet com em deia la mare: “fill meu, has de guardar per què un dia arriba la vellesa i et trobes sense res, sense res” —imita la veu de la mare encorbant el cos, simulant una vellesa que no li és llunyana—. Recordes com ho deia la mare? Ja, ja sé que no us enteníeu, però ara tot serà diferent perquè ella ja no hi és.

—Ara ja només em falta trobar Truman —Afegeix Henry Dawson després d'un silenci en què tots dos s'observen com si fossin desconeguts— i la nena i tu tornareu, totes dues, ho sé, només va ser una broma, oi Clara? Oi que sí? Digues que sí, que quan la nena i tu vau marxar només va ser una broma del destí.

—Truman!!! Torna immediatament!!! Mira qui ha vingut! Recordes?

...

—Recordes quan vam trobar en Truman? —Diu Henry a la seva dona amb una veu que vol ser dolça.

—I tu recordes per què li vaig posar Truman? Ho recordes, vell Henry? —parla la Clara amb un deix de crueltat, mirant-lo directament als ulls.

—La meva memòria és un pou sense fons, Clara, on les paraules van caient i caient i d'on mai no retornen, ni les pitjors paraules, ni les pitjors.

...

—He pogut oblidar, saps que sí. Oblidaré fins i tot que li vas posar el nom. Tu mateixa ho vas fer sense deixar que la Lucy digués cap paraula. Vas deixar-la muda. “Aquest nom, mare?”, recordo que va dir. Tu no et podies treure el seu nom del cap ni tan sols quan vas mirar aquella bèstia tremolosa. Per què ho feies, Clara? Per quina raó volies humiliar-me encara més, per què?

—La humiliació era meva, Henry, només meva. La humiliació era que no haguessis esclafat el gat, que no m'haguessis cridat aquell vespre que et va sobtar la meva olor, la humiliació va ser saber que continuaves escrivint i escrivint mentre nosaltres marxàvem, aquí reclòs, aquí, com una fera mansa, recollint pel carrer els trofeus de la teva decadència, recollint la merda que uns altres deixaven, per enriquir-te de merda, això vas fer en comptes de venir-nos a buscar, en comptes de lluitar per mi, per la teva filla. Mai no has lluitat, Henry Dawson, mai!

Henry emmudeix davant la veu aclaparadora de la Clara i aquells arguments que li rebroten com sentències, respira fons i mira el seu voltant.

—Merda, Henry, això són els teus trofeus, merda! —Repeteix la Clara amb una veu potent trencant el silenci del menjador.

Al cap de poc, la dona comença de nou a parlar amb una inflexió de veu que fa que aquesta no sembli seva.

—Era tan i tan suau, tan dolç, tant... Era un gat tan tendre... I ara que n'has fet de la bèstia que ni tan sols respon als teus crits?

—Com ell, oi? Com ell, de suau. Així era ell... —Respon Dawson amb un deix absent.

Ho va saber aquell dia. “Has canviat de perfum, Clara?” Va dir-li Dawson estranyat aquell mateix vespre, a casa, amb el gat a les mans, com si acabés de percebre aquell canvi que estava a punt de fer un tomb a la seva vida.

El gat tremolava indefens i la Clara el mirà amb els ulls com el glaç. I és llavors que davant la fesomia desdibuixada de la seva dona l'home torna a recordar aquell hivern. Dies després de l'estrena, la Clara i la Lucy

van fer les maletes, al carrer les esperava Truman Morrys, a les dues, en aquell cotxe infernal. Van marxar sense el gat. Encara recorda la veu de la Lucy per l'escala: "Mare, el gat, ens deixem el gat". "Deixa'l, que farà companyia al teu pare", van ser les darreres paraules de la Clara, les darreres abans de saber que el gel esquerdava de mort la carretera de la Vall d'Orson.

I només va quedar Truman i la vella senyora Dawson amb aquell ofec que l'escanyaria de mica en mica durant tres anys. I en Henry. En Henry escrivint una nova obra de teatre, però ja sense força per acostar-se a ningú per dir que la seva màquina no deixava de vomitar fulls i més fulls. "Que vinguin a trobar-me, que vinguin ells", es deia de vegades molest, altiu fins i tot. Però ell sabia que els pescadors de la Vall d'Orson havien de sortir de casa per trobar el peix, ho feien els diumenges, de matinada, amb les velles arts de pesca anaven cap al riu i tornaven al vespre amb el trofeu de la captura.

El so del telèfon va agonitzar lentament, també tocat de mort des del mateix dia que la Clara i la Lucy van baixar les escales i el temps va barrejar el fulls amb les velles joguines, amb les velles robes estripades, amb les culleres... per si un dia tornaven, tot i que ell ja sabia que el gel de la Vall d'Orson no oferia cap possibilitat de retorn.

I és llavors que desapareix la Clara Dawson i Henry es belluga lentament entre roba vella, les joguines inservibles i els munts de fulls de paper que s'escampen arreu. Seu davant la vella màquina d'escriure i acaba la seva darrera obra de teatre. Ja sap el títol, es dirà Truman. I mentre escriu sent un miol que travessa el menjador, es tracta d'un miol urgent i enigmàtic, tan enigmàtic que sembla humà.